

SNEŽNIK

ZAJAMČENA SKLEPČNOST

OPROSTI, KAJ PA SKLEPASTE TLE U SKUPŠČINI?!

KAJ?! MA, SKLEPAMO KETJRI TRI GRĐO LOHKU DOMU!

Karikatura: Marko Renko

BISTRISKI IZSELJENCI V ARGENTINI

Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Il. Bistrica je v petek, 16. septembra, v dvorani Doma na Vidmu organiziralo predavanje o bistriških izseljencih v Argentini. Kot je v uvodu povedal njegov predsednik Tomo Šajn, so se s predavateljico in raziskovalko dr. Irene Mislej že dolgo dogovarjali. Najugodnejši termin za predavanje se je ponudil neposredno pred otvoritvijo slikarske razstave Beatriz Tomšič-Cerkez v galeriji omenjenega doma. Obe gostji sta primorski prijateljki iz druge generacije slovenskih izseljencev v Argentini. Dr. Irene Mislej je po starših doma iz Vipavske doline, Beatriz Tomšič-Cerkez pa po očetu izhaja iz Dolenj pri Jelšanih in se je, pred vrnitvijo v Argentino, želela s svojim slikarstvom predstaviti v neposredni bližini očetovega rojstnega kraja. Dr. Irene Mislej, ki se počuti doma na obeh straneh Atlantika, ni predavala na akademski način, ampak je bolj iskala stikov s poslušalci in potomci bistriških izseljencev, da bi tudi na ta način prišla do novih podatkov za svoje raziskave.

Zamolčano védenje o znanih bistriških rojakih v Argentini se počasi prebija v javnost. K temu je veliko pripomogla januarska razstava ljubljanskega Mestnega muzeja o Janku Benigarju, "znanstveniku, raziskovalcu in opisovalcu življenja južnoameriških izseljencev" (primerjaj zapis o Janezu in Janku Benigarju dr. Svetozarja Gučka, Snežnik, marec 1994). Ko je dr. Irene Mislej pred desetimi leti zaključevala študij na Filozofski fakulteti v Ljubljani, se je v svojem raziskovalnem delu srečala tudi z Viktorjem Sumčičem, slovenskim arhitektom iz okolice Trsta, ki se je leta 1926 izselil v Argentino. Sumčič je poznal Janka Benigarja, saj je z njim dopisoval in po njegovi smrti leta 1950 napisal o njem knjigo "Modrec, ki je umrl sede". Z njo se je začelo zanimanje Dr. Irene Mislej za bistriške izseljence.

V Zagrebu rojeni Janko (Huan) Benigar je bil daleč najpomembnejši bistričan v Argentini. Bil je dopisni član argentinske Akademije za zgodovino in

s pomočjo njenega osrednjega glasila je dr. Irene Mislej prišla do Jankovih špansko pisanih razprav, ki jih je pozneje prevedla v slovenščino. Knjiga je izšla leta 1988 in je nekakšna etnološka in lingvistična razprava o Jankovem delovanju med Indijanci plemena Mapučo.

Njeno nadaljnje raziskovanje jo je kmalu privedlo v bližino še drugih znanih Bistričanov, ustanoviteljev prvega slovenskega društva v Južni Ameriki, med katerimi sta bila tudi v Trnovem rojena inženirja Bogumil Žnidaršič in Gabrijel Brinšek. Prezgodaj preminuli Inž. Bogumil Žnidaršič (1925) je v Buenos Aires prispel leta 1908. Po študiju v Pragi in številnih potovanjih po evropskih državah (Rusija, 1907) je bil v službi ministrstva za javna dela in nadzorni inženir pri gradnji velikega jezua v sotočju rek Neuquen in Limay v Patagoniji, pozneje pa je odšel na sever države načrtovat železnice in nekatere za Argentino zelo pomembne objekte.

Ohranilo se je nekaj njegovih pisem Janku Benigarju, čeprav se po prihodu v Argentino nista več srečala.

Inž. Gabrijel Brinšek je s svojo družino, na povabilo Bogumila Žnidaršiča, prispel v Argentino leta 1912. Poročen je bil s Žnidaršičevo sestrično Zoro, rojeno Ličan, sestro msgr. Josipa Ličana. Inž. Brinšek je študiral tehniko v Nemčiji in nekaj let živel v Ljubljani. V Argentini je projektiral in montiral velike hladilne naprave. Njegov vnuk Horge Brinšek je bil "dolgoletni direktor najpomembnejše argentinske tiskovne agencije". Ves čas, od prihoda v Južno Ameriko leta 1912, je družina ohranila jasen spomin na kraj svojega izvora.

Dr. Irene Mislej je bila prvič v Il. Bistrici in je prepričana, da brez pomoči domačinov ne bo mogla priti do družinskih podatkov o Benigarju, Brinšku in Žnidaršiču, ki bi ji omogočili dopolnitev njenih raziskav. V letih 1908-12 se je izselilo veliko Slovencev, vendar to ni bil čas, ko so se izseljevali ljudje z visoko izobrazbo. Na vprašanje, kaj jih je gnalo v Južno Ameriko, je trenutno še nemogoče odgovoriti. Argentina je vsekakor potrebovala šolane ljudi, vendar težko verjame, da bi se odzvali na uradne pozive.

Pred Bistričani so se v času, ko si želi obiskati domovino staršev vse več argentinskih Slovencev, kar naenkrat pojavili znameniti domačini. Obojestransko spoznavanje bi po mnenju dr. Irene Mislej lahko vsem skupaj samo koristilo.

11. seja SO Il. Bistrica

SPREJET ODLOK

O SKUPNIH PROSTORSKIH UREDITVENIH POGOJIH

Poslanci vseh treh zborov ilirskobistriške skupščine so se v četrtek, 15. septembra, v dvorani Doma na Vidmu po dveh neuspešnih julijskih sklicih, končno le zbrali v zadostnem številu, da so lahko sprejeli odlok o prostorsko ureditvenih pogojih, ki v občini po polletnem premoru spet omogoča novogradnje in potrdili predlagane kandidate za opravljanje vodstvenih funkcij nekaterih zavodov: Damijano Logar za ravnateljico Knjižnice Makse Samsa, Laszsla Balazsa za ravnatelja Glasbene šole, Milana Deklevo za ravnatelja OŠ Podgora Kuteževo in Andreja Žužka za ravnatelja OŠ Toneta Tomšiča Knežak. Nova direktorica Zdravstvenega doma je postala Ivica Smajla, ki se zdravniškemu delu ne namerava odpovedati. Poslanci so imenovali tudi predstavnike skupščine v Sveta OŠ Jelšane in OŠ Podgora Kuteževo, z imenovanjem Gordane Živčec Kalan v Svet izolske bolnišnice pa se niso strinjali ker menijo, da ga ne bi smeli sestavljati samo zdravniki.

Najpomembnejša točka dnevnega reda je bil sprejem odloka o prostorskih ureditvenih pogojih, ki omogoča izdajanje lokacijskih dovoljenj za novogradnje. Poslanci so imeli na odlok kar nekaj pripomb. Zanimalo jih je kako naj bi se gradilo objekte za drobno gospodarstvo v bližini meje (Jelšanci so predlagali trikratno povečanje vasi), ki ne dovoljujejo strnjene gradnje, čeprav ta način močno zmanjša stroške za komunalno opremljanje zemljišč. Odlok se je pokazal za neustreznega tudi v primeru Šembij, saj po mnenju Antona Šenkinca politika strnjenih naselij, ki jo zagovarja Ministrstvo za okolje in prostor, zavira razvoj podeželja in je v nasprotju z interesi in željami krajanov. Nekaj poslancev, med njimi je bil tudi Ivan Česnik, je predlagalo črtanje treh členov, ki govorijo o dodelitvi statusa varstvenega območja Snežniku, Mašunu in Starojskemu krasu, ker jih skupščina sploh še ni obravnavala.

Veliko razpravljalcev se ni strinjalo s členom odloka, ki v izrednih razmerah namenja obe akumulacijski jezera za rezervoarja pitne vode, ker jo je v občini več kot dovolj. Rado Jurač in Vojko Tomšič sta menila, da bi se dalo jezera veliko bolje izkoristiti za športni ribolov in turizem, občina bi morala le razpisati koncesijo ali določiti upravljalca, ki bi uredil kopališče in poskrbel za spremljajoče objekte, namesto da se dovoljuje okoli jezer črna dejavnost. V razpravi so se vseskozi pojavljali dvomi o sprejemu odloka pod pritiskom časa. Poslanci so zavrnili glasovanje brez temeljite obravnave vseh pripomb in izglasovali odlok s pridržkom, da ga skupščina lahko spremeni v tistih primerih, ko bi onemogočal razvoj posameznih okolij. Predlog o zavrnitvi treh varovanih območjih so sprejeli in obe jezera namenili še za turizem in rekreacijo.

Po odmoru se je razprava sukala okoli predloga sklada stavbnih zemljišč, s katerim se ni strinjal Ivan Barba. Kot član odbora za gradnjo nove zdravstvene postaje v Podgradu, obstoječa deluje v skrajno neprimernih prostorih, je poslanecem pojasnil, da je KS Podgrad na sklad poslala vlogo za dodelitev finančnih sredstev, saj je projekt, če bo Podgrad postal nova občina ali ne, pomemben za vse. KS Podgrad je zaprosila za 4 milijone tolarjev in po njegovem je nesprejemljivo, da je sklad prošnjo dobesedno spregledal. Z njim se je strinjala Ivica Smajla, ki je tudi s strokovnega stališča opisala razmere v podgrajski zdravstveni postaji. Zlatko Jenko je menil, da bi morali denar za zdravstveno postajo zagotoviti tudi iz občinskega proračuna, ne samo iz sredstev sklada, ki pobira nesramno nizke najemnine za stavbna zemljišča. Predlog o rezerviranju 3,5 milijona tolarjev, ki ga je sklad namenil za asfaltiranje ceste v soseski S-13, za zdravstveno postajo v Podgradu, je bil na glasovanju sprejet.

V sklepem delu zasedanja so poslanci po hitrem postopku in v paketu sprejeli odloke o ustanovitvi in nalogah komunalne inšpekcije, brez katerih ta ni mogla učinkovito opravljati svojega dela, o gospodarjenju z javnimi potmi, urejanju in varstvu okolja, ravnanju s plodno zemljo, odlaganju in odstranjevanju odpadkov, poslovnem času lokalov in o javnem redu in miru.

PAPIRNICA

Linea Art

NUDIMO VAM POPOLN PROGRAM ŠOLSkih POTREBŠČIN IN VSE ZA OPREMO VAŠIH PISARN.

OBIŠČITE NAS NA BAZOVIŠKI 19, TEL.: 067/42-077

SAMI SE BOSTE PREPRIČALI O KVALITETI NAŠE PONUDBE IN UGODNIH CENAH!

Andraž Lipolt in Tamara Matko, strelca na glinaste golobe

TRAP JE ENA IZMED NAJPRIVLAČNEJŠIH STRELSKIH DISCIPLIN

Pogovor z Andražem Lipoltom, športnikom državnega razreda in Tamara Matko, športnico mladinskega razreda v streljanju na glinaste golobe dokazuje, da individualni šport - domena slovenskih športnikov - še vedno živi v senci za gledalce bolj atraktivnih disciplin in "najpomembnejše postranske stvari na svetu". S tekmovalnimi uspehi, doseženimi z voljo in zagnanostjo v okviru Strelskega društva 4. junij II. Bistrica in reprezentance na svetovnem mladinskem in državnem prvenstvu, sta Andraž in Tamara segla tja, kamor si nekateri, z izjemo domačih karateistov, ne upajo niti pomisliti. Vadita in tekmujeta brez neposrednih kontaktov z nasprotniki, iz ozadja in tako kot mnogi v športu in življenju - s preizkušanjem sebe. V tem smislu ostaja Andraž Lipolt odrinjen na rob zanimanja javnosti tudi v trenutku, ko realno zre v Atlanto 1996. Če mu uspe, potem da. Potem bo že druga zgodba.

mladinski in članski konkurenci, saj sem dosegel tri državne mladinske rekorde, letos pa še dva. Od 125 strelcev sem brez finalne serije zadel 115 (na svetovnih prvenstvih v mladinski konkurenci se finalne serije ne strelja), s finalno serijo, ki se strelja po evropskih pravilih (dodatnih 25 strelcev) pa 124 tarč (Ptuj). Največji strošek za tistega, ki bi se rad ukvarjal s tem športom je nakup puške (stane okoli 400.000 tolarjev). Kupil sem jo s pomočjo staršev. Na leto porabim minimalno 15.000 nabojev in približno 12.000 tarč.

TAMARA: S trapom se ukvarjam šele poldrugo leto in mu posvečam ves čas, kolikor mi ga ostane po delu in učenju na srednji ekonomski šoli. Začela sem pri ruskem trenerju, ki mi je dal prve

prvenstvu, kjer sem osvojila drugo mesto. Letos sem se udeležila svetovnega prvenstva v Milanu in ker tekmovala v mladinski konkurenci ni bilo, sem nastopila kot članica.

Kako je z vajinim statusom, ki ga podeljuje Strokovni svet Športne zveze Slovenije na osnovi doseženih rezultatov?

ANDRAŽ: Oba imava status do 30. septembra 1994. Meni ga formalno še niso podaljšali, vendar upam, da bom iz športnika državnega napredoval do športnika mednarodnega razreda. Nad tem je samo še športnik svetovnega razreda, ki ga ima v strelskih disciplinah pri nas samo Rajmond Debevec.

TAMARA: Verjetno bom dobila status zelo perspektivnega športnika mladinskega razreda.

S kakšnimi rezultati se lahko pohvali Strelski klub 4. Junij?

ANDRAŽ: Strelski klub 4. junij iz II. Bistrice nastopa v I. slovenski ligi in je letos v ekipnem delu tekmovala dosegel 2. mesto, v ligaškem seštevku pa je zmagal v obeh posameznih konkurencah. Tamara je bila prva v mladinski konkurenci, jaz pa v članski. Sam sem se tekmovalju v mladinski konkurenci odpovedal, ker v njej ne vidim več pravega izziva. V I. slovenski ligi nastopa 9 klubov, tekmuje pa se tudi v nižjih ligah. Konkurenca je močna. Dobri so predvsem klubi iz Ljubljane (Olimpija), Sežane (Svoboda), Vrhnike (Dolomiti) in Ptuja. Iz II. Bistrice sva v državni reprezentanci samo midva. Na državnem mladinskem prvenstvu je klub zasedel prvi dve mesti v posamezni konkurenci, člansko državno prvenstvo pa je naša ekipa končala na tretjem mestu.

Eden izmed razlogov za pogovor je bil vajin nastop na mladinskem svetovnem prvenstvu v Milanu. Andraž, kako je pravzaprav s tvojo uvrstitvijo?

ANDRAŽ: Na svetovnem mladinskem prvenstvu v Milanu (26. julija), sem imel dober občutek že na treningu. Strelišče mi je ustrezalo. Dva tedna prej sem bil na državnem prvenstvu in forma se mi je počasi vzpenjala. V prvih sedmih streljih sem trikrat zgrešil, se nato ujel, premagal tremo in dosegel

rezultat 115/125 in s tem nov mladinski državni rekord. Tretjevrščeni tekmovalc valed je zadel 117 tarč, tako da sem kolajno v bistvu izgubil prav v začetnih streljih. Na koncu tekmovala je bilo objavljeno, da sem zasedel mesto in šele kasneje je na Strelskem zvezu prišel dopis, da si delim 6. mesto s še dvema tekmovalcema. Najpomembnim, da je bilo v mladinski konkurenci med prvimi desetimi osem že slovenski profesionalnih tekmovalcev. V Italiji je trap zelo razvit, saj imajo srednje športno šolo, ki jo vodi dvakratni olimpijski zmagovalac. Pogoji na strelišču so bili težki. Motila nas je predvsem visoka temperatura in vlažnost. Tekma sama je bila zelo naporna, tako da je svoje kolesarjenemu prispevala tudi dobra telesna pripravljenost. S tem rezultatom sem dobil dva sponzorja: proizvajalca nabojev TILS iz Ljubljane, pogovornika pa se tudi z italijanskim izdelovalcem orožja in s Splošno banko Koper, ki bi postala moj generalni pokrovitelj. Tilsovimi naboji sem streljal že na prvenstvu in sem bil z njimi zelo zadovoljen.

TAMARA: Tekma v Milanu je bila moja prva mednarodna preizkušnja. Že na strelišču sem dobila veliko treninjskega. Motila me je predvsem prisotnost velikega števila ljudi. Tekmovala sem ogleval tudi predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja Huan Anton Samaranch in moja neizkušnost me je opravičila svoje. Nastopila sem v članski konkurenci med 48. tekmovalkami, ki je bilo prijavljenih mladink premo.

Kakšni so vajini načrti?

TAMARA: Po rezultatih bi se približala Andražu in njegovemu letošnjemu državnemu rekordu, vendar vem, da bom morala še veliko vaditi. Potegovala se bom za mesto v mladinski reprezentanci in si želim še več mednarodnih nastopov.

ANDRAŽ: Naslednje leto bom tekmoval v članski konkurenci. Tekmoval za svetovni pokal se začnejo že pozimi in trajajo do finalnih obračunov letošnje poletni sezoni. V šestčlanski slovenski reprezentanci se bom potegoval za eno od treh mest, ki vodijo na evropsko prvenstvo na Finskem in poskušam doseči normo za nastop na olimpijski Atlanti. Predvidevam, da bo za to normo potrebno zasesti 8. do 10. mesto na Evropskem prvenstvu ali na posameznih tekmah za svetovni pokal (Kitajska, Peru, Ciper, Nemčija, Italija). Rezultat okoli 115-117/125 tarč - približno toliko, kot sem streljal v Milanu, bi me na evropskem prvenstvu zadostoval za normo. V tekmovalnih za svetovni pokal bi se moral uvrstiti v finale prvih šest. V Milanu sem dosegel rezultat, ki izpolnjuje MQS (Minimal Qualification Score). Če bi odšel na Mednarodnega olimpijskega komiteja dobil WILD CARD bi s tem avtomatsko dobil pravico nastopa, sicer bom moral v naslednjem letu doseči zahtevano normo. Nacionalni olimpijski komitej nima nobenega vpliva na izbor tekmovalcev, ki bodo nastopili na največjem tekmovalju, lahko mi ga samo prepove.

Streljanje na glinaste golobe je razdeljeno na dve disciplini: trap in skeet. V čem se ločita?

ANDRAŽ: Streljanje na glinaste golobe je na sporedu olimpijskih iger že od leta 1900, v današnji obliki pa od leta 1956. Trap je športno streljanje s puško na nekakšne krožnike (umetne golobe premera 7 centimetrov), ki jih posebna naprava, vzporedno s petimi strelnimi mesti, meče v zrak v različnih smereh. Tarče se izstreljujejo v smeri stran od strelcev in letijo 75 do 85 metrov na višini od 1,5 m do največ 4 m s hitrostjo do 120 kilometrov na uro. Ko da strelca znak za izstrelitev goloba ima puško že prislonožen k ramu in ne ve za njegovo smer, strelja pa vedno samo na enega goloba. Če ga s prvim strelom zgreši, lahko strelja še enkrat, saj mu to dovoljuje dvocevna šibrovka kalibra 12 brez jermena. Strelci uporabljamo še posebne čevlje, očala, glušnike, kape in jopič za strelivo in pribor. Zanimivo je, da se s streljanjem na glinaste golobe ukvarjajo tudi športniki drugih panog zaradi tega, ker zahteva veliko koncentracije in hitro reagiranje.

Pri skeetu strelca ne drži puške ob licu, ampak jo ima v rokah ob boku in jo dvigne šele takrat, ko zagleda izstrelek. Sedem strelnih mest je razporejeno v polkrogu, tarče pa posebni avtomati izstreljujejo iz dveh različno visokih hišic z desne in z leve. Tarče letijo 65 do 70 metrov. Strelca ve za smer izstrelka. Za razliko od trapa se v skeetu na tarče strelja samo enkrat. V zadnjem času se je iz obeh disciplin razvil double trap, pri katerem dve tarči letita v različnih smereh in se na vsako strelja samo z enim nabojem.

Skoraj vsak Bistričan ve za strelišče na Črnih njivah. Streljanje na glinaste golobe je najbrž zelo drag šport. Kako in kje sta začela? Kako potekajo vajine priprave na tekmovalja in kakšne rezultate sta dosegla pred svetovnim mladinskim prvenstvom v Milanu?

ANDRAŽ: S streljanjem na glinaste golobe sem začel doma. Šest let je od tega in bil sem še osnovnošolec. Strokovnjaki ne dopuščajo preveč zgodnjih začetkov zaradi sunkov in teže puške, ki ima okoli 4 kilograme. V Strelskem klubu 4. junij II. Bistrica sem začel vaditi pod vodstvom domačina Antona Štembergerja in od njega dobil prve osnove o streljanju in

načrtnih kondicijskih pripravah. Tudi danes mi večkrat priskoči na pomoč s svojimi nasveti. V svetu, kjer je trap veliko bolj popularen, se ponavadi začneja z zračnim orožjem in tudi sam sem bil deležen tovrstnega pouka. Pred tremi leti je v Slovenijo prišel najprej ruski, za njim pa še trener iz Ukrajine, ki je posebno pozornost namenjal psihološkim pripravam. Vse priprave in treningi reprezentance potekajo na Črnih njivah, ki je še vedno najboljše strelišče v Sloveniji. Kondicijo nabiram s pomočjo profesorjev telesne vzgoje Šubica in Bratoža na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani, kjer obiskujem II. letnik. Sam se veliko ukvarjam tudi z avtogenim treningom, ker mi veliko koristi za boljšo koncentracijo. V času študija sem med tednom streljal na strelišču Olimpije v Ljubljani in na Bledu. Vsak dan treniram tudi med

Tamara Matko in Vlado Petričič

počitnicami. Letos še zadnje leto tekmuje kot mladinec. Pred tem sem že večkrat nastopil v mladinski konkurenci za bivšo Jugoslavijo. Udeležil sem se dveh balkanskih (Istanbul, Izmir) in dveh prvenstev stare celine (Bologna) ter treh tekem za svetovni pokal (Los Angeles, Seul, Suh) tako da sem si pred svetovnim mladinskim prvenstvom nabral že nekaj mednarodnih izkušenj. Leta 1993 sem bil proglašen za najboljšega slovenskega strelca na glinaste golobe v

osnove, potem pa sta me prevzela Anton Štemberger in Vlado Petričič. Prav slednji mi je s sodelovanjem kluba omogočil nabavo puške, opreme in streliva. Na leto porabim približno 7000 nabojev in približno polovico toliko tarč. Kondicijski treningi so zame zelo pomembni in vsak dan jim posvetim vsaj uro. Tečem in delam različne vaje za boljšo gibljivost, večjo moč in mehkejšo gibe. Streljam štiri dni v tednu. Na večji tekmi sem prvič nastopila lani na mladinskem državnem

"MAJHEN KORAK ZA SVET, VELIK ZA ŠEMBIJE"

Občinska skupnost Šembije, ena izmed najmanjših v občini Il. Bistrica, obsega 120 hektarjev in Podtabor v katerih živi 236 prebivalcev. Zaradi neprimernih pogojev za kmetijstvo je uvrščena med demografsko ogrožena območja. O delih, ki jih krajanje opravili, tudi z lastno finančno in delovno udeležbo, smo že poročali. V petek, 16. septembra, so v Šembijah pripravili ogled zaključenih del s kulturnim programom. Po asfaltiranih vaških poteh in široki poti skozi naselje so se po otvoritvi sprehodili številni gostje: dr. Pavle Gantar, državni minister za urejanje okolja in prostora, predstavniki Ministrstva za ekonomske odnose in razvoj in Ministrstva za promet in zveze, ilirskobistriški župan Stane Prosen, predsednik Izvršnega sveta SO Il. Bistrica Jože Rolih, občinska sekretarka Sekretariata za gospodarstvo Vojka Lenarčič in predstavniki različnih strank. Da je šlo za pomemben dogodek, ne samo v občinskih mejah, potrjujejo tudi številni novinarji in televizijski snemalci.

občini, krajanom in delovnim organizacijam.

Dr. Pavle Gantar je izrazil veselje, da se je lahko udeležil svečanega dogodka. V imenu vlade Republike Slovenije in vseh treh ministrstev je krajanom čestital, posebej za njihovo lastno udeležbo. S skupnimi močmi države in prebivalstva se bo počasi povečevala kvaliteta življenja, saj se samo na ta način lahko sanira slovensko podeželje.

Stane Prosen je krajanom izrekel priznanje in zahvalo za opravljeno delo. Poudaril je, da so bili tisti, ki niso odobravalni ureditve vasi v zmoti, brez države in občine pa celoten projekt ne

rendumu izglasovali še podaljšanje samoprispevka, ki ga bodo plačevali do prihodnjega marca.

Dr. Pavle Gantar v družbi Staneta Prosen na petkovi slovesnosti.

PROGRAM DELA KS ŠEMBIJE ZA PRIHODNJE OBDOBJE

- Zgraditev lokalne čistilne naprave v prihodnjem letu
- ureditev javne razsvetljave
- saniranje vseh divjih odlagališč smeti
- popravilo bivše osnovne šole za potrebe KS
- širitev obstoječega pokopališča in izgradnja mrliške vežice

KS računa pri izvedbi načrtov, razen pri čistilni napravi, na lastna sredstva v višini 50%.

Krajanje so opravili veliko število delovnih ur in v poldrugem letu izglasovali tri samoprispevke (povprečno je za glasovalo 88% udeležencev), kar za kraj predstavlja zelo velike obremenitve. Za izvedbo zahtevnega projekta se je Anton Šenkinc zahvalil vsem ministrstvom,

bi bil izvedljiv. Vas Šembije je po njegovem lep primer, kako naj bi se reševalo podobne probleme v občini Il. Bistrica.

Z bededami dr. Pavleta Gantarja, uporabljenimi v naslovu, so začele nove šembijske pridobitve tudi uradno služiti svojemu namenu.

Predstavniki slovenskih medijev med Šembijci.

PORABLJENA SREDSTVA ZA VODOVOD, TELEFON, KANALIZACIJO IN ASFALT

1. DRUŽBENA SREDSTVA

Občina Il. Bistrica	85.312 DEM
Ministrstvo za varstvo okolja	372.750 DEM
Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj (demografska sredstva)	146.650 DEM
Ministrstvo za promet in zveze (za cesto R 381)	394.737 DEM
SKUPAJ	999.449 DEM

2. LASTNA SREDSTVA KRAJANOV

(V DENARJU, DELU IN ODŠKODNINAH)

telefon	162.000 DEM
vodovod	270.000 DEM
kanalizacija	408.500 DEM
asfalt	199.500 DEM
SKUPAJ	1.041.000 DEM

Anton Šenkinc, predsednik gradbenega odbora.

KAKO DO PRENOVE HODNIKOVEGA MLINA

Gradbe starega mestnega jedra ob Il. Bistrici, ki je gnala kolesa številnih mlinov in žag, predstavljajo danes pomembno spomeniško in tehnično dediščino. Med drugo svetovno vojno je mlelo 8 mlinov (Tržanov, Škrlov, Mehlinov, Hlistov, Bilčev, Mehlinov, Hodnikov in Ivetov). Danes ne deluje niti eden.

Hodnikov mlin, eden izmed njih, ima več zunanjih mlinskih koles, ki so potrebne temeljite rekonstrukcije. Člani Kluba Hodnikov so se, potem ko so poskrbeli za obnovitev strehe, nameravajo lotiti tudi obnovitve mlinskih naprav. Prvi korak je s predstavniki Zavoda za varstvo naravne in kulturne

dediščine iz Nove Gorice so bili vzpostavljeni že marca letos. Zavod mora do 20. septembra prijaviti dela, ki naj bi se opravila v naslednjem letu iz proračunskih sredstev Republike Slovenije, oziroma Ministrstva za kulturo. Po njihovih merilih bi se moralo najprej sanirati stavbo in šele pozneje mlinske naprave. Na podlagi načrtov obstoječega stanja iz leta 1992 bodo sodelavci Zavoda pripravili idejni projekt. Člani kluba so pripravljene opraviti vsa nestrokovna dela in s pomočjo strokovnjakov zamenjati nosilne tramove, deske, postaviti izolacijo in dvigniti strop v nadstropju za dodatne galerijske prostore. Mlin bodo šele naknadno usposobili za prikaz delovanja.

BEATRIZ TOMŠIČ - ČERKEZ V GALERIJ NA VIDMU

S pričujočo razstavo Beatriz Tomšič - Čerkez zaključuje večletno bivanje v Sloveniji. Po diplomi na arhitekturi v Argentini je prišla kot hčerka zavednih slovenskih staršev študirat v Ljubljano. Tu se je soočila z Akademijo likovne umetnosti, z rednim študijem v slovenščini ter z likovno tradicijo, ki je sooblikovala slovensko kulturo. V teh letih je uspešno zaključila študij, večkrat razstavljala ter se spopadla celo s postdiplomskim poglobljenim teoretskim pristopom iz sociologije kulture. Dozorela je, tako likovno kot osebno. Sprejela je nekaj temeljnih odločitev ne samo za svojo umetniško prihodnost, ampak kot človek, ženska in ustvarjalca. Prišla je v neposreden stik z evropsko likovno tradicijo, kar je sicer za argentinsko izšolanega strokovnjaka samo nadaljevanje znanja, ki ga je tam osvojila. Toda, neposredno soočanje z mojstri, s prostorom, s kulturami stare celine, je Beatriz odprlo nenavadno pot do sinteze svetov: argentinskega, evropsko-slovenskega ter vzhodnega, tistega, ki integrira islam v evropsko dediščino. Prav v tem je posebnost njene ustvarjalnosti: odkrila je moč ažurnih globlin, gracioznost pisave v zlatih odtenukih in svobodo v kompoziciji, ki jo oplemeniti asimetrija. Zapustila je rigidnost arhitektonskega, dvodimenzionalnosti in ponavljajoče se evropske abstrakcije, ki včasih prehaja v gestualni avtomatizem ter se predala svobodni igri z likovnimi elementi, tako z barvo, spraskano risbo in z bogato materijo (običajno meša oljnato barvo s peskom). Vsebinsko je njena govorica ubrala čistejšo pot: sporočilo je jasno: človek, svoboda, lepota.

Pretrpela ob tragediji, ki uničuje prav tisti svet evropskega islama, ki ga je vzljubila, ki ubija človeka in človeško, nam je v zadnjem času posredovala tako v svojem likovnem delu kot v življenjskih odločitvah opomin, naj ne pozabimo na tisto, kar je temeljno, na povezavo lepega z dobrim. Samo na tem spoznanju lahko raste prava umetnost.

Beatriz Tomšič se sedaj po vseh plodnih izkušnjah vrača v rojstno deželo, obogatena tako iz vidika slovenstva kot univerzalnosti. Dokazala je, da je ustvarjalni člen slovenske kulture, ki nam lahko odpre vrata v druge prostore in kulturne dimenzije. Kot taka se bo k nam vedno vračala s svojim delom. V tem je prednost naših ustvarjalcev po svetu: gibljejo se v širnem prostoru, dihajo svobodnejše in črpajo iz več kulturnih dediščin. Niso prikrajšani za eno domovino, bivajo in ustvarjajo enako sproščeno v različnih koncih tega sveta. Zato so bogatejši in zgovornejši v svojem sporočilnem odnosu do vseh nas, ki uživamo in se oplajamo ob njihovi umetnosti.

Irene Mislej

SREČANJE MLADIH LITERATOV PRIMORSKE

V Galeriji na Vidmu so se v soboto, 10. septembra, zbrali mladi avtorji, ki so se odzvali na letošnji razpis Zveze kulturnih organizacij Slovenije. Sodelovali so lahko le tisti, ki svojega dela še niso izdali v knjižni obliki in še niso bili uvrščeni med najboljše na dosedanjih srečanjih mladih prozaistov, pesnikov in dramatikov. V ilirskobistriški občini je bilo to že peto zaporedno srečanje. Dvakrat je bilo izvedeno v sklopu vsakoletnih Premskih srečanj, vendar so mladi v obeh primerih ostali nekoliko v senci starejših kolegov, zato se je organizator (ZKO Il. Bistrica) odločil, da bodo srečanja potekala samostojno. Najbolje ocenjeni literati iz vseh slovenskih pokrajin se bodo zbrali na zaključnem srečanju v Ljubljani, če bodo zbrali dovolj poguma, saj se v Il. Bistrici, z maloštevilnimi izjemami, občinstvu niso hoteli javno predstaviti.

Šifrirane prispevke sta ocenili slavistki Boža Breclj (nadomestila jo je Vida Udovič) in Ines Cergol Bavčar. Na razpis je prispelo 5 proznih, 1 dramski in 21 pesniških tekstov. "Vsi bi pisali poezijo ...", je rekla Ines Cergol Bavčar. Prozaisti so prispevali predvsem kratke zgodbe, nekakšne predloge za nadaljnjo obdelavo, z elementi žanrskega pisanja, psihološkosti in pravljичnosti. Dobre ocene je dobil edini dramski tekst, ki sta ga obe recenzentki označili za najboljšega na natečaju. Vida Udovič in Ines Cergol Bavčar sta mladim pisateljem očitali predvsem nejasne zaplete zgodb in jezikovne pomanjkljivosti. Priporočili sta jim več vaj v jasnosti izražanja, brušenje jezika in veliko trdega dela. Mladi pesniki so večinoma bežali v intimističen svet stereotipnosti in neambiciozni brez upoštevanja izkušnje sodobne poezije. S hermetičnimi poetikami subjektivno obarvanih tem je bilo v njihovih pesmih, kot je zatrdila Ines Cergol Bavčar v kratkem kursu o stilu, izboru tem, jeziku in komparativistiki, "preveč izpovedi in premalo poezije". Po mnenju obeh recenzentk noben tekst ni bil zanič, kako bodo mladi literati izbrusili svoj talent pa je odvisno predvsem od njih samih.

Na srečanje je prišel tudi Marko Novak (Literarno društvo Il. Bistrica), ki se je pravkar vrnil iz ZDA, kjer je s svojimi angleško pisanimi stihmi, poslanimi na nagradni natečaj časopisa Washington Post, prišel v ožji izbor in čaka na končne rezultate. Od bolj znanih imen sta bila prisotna člana Združenja literatov Primorske Frane Tomšič in Danilo Japelj.

Vida Udovič in Ines Cergol Bavčar sta kritično ocenjevali tekste mladih primorskih literatov.

Beatriz Tomšič - Čerkez na otvoritvi razstave v Galeriji na Vidmu sprejema čestitke tajnika ZKO Il. Bistrica Dimitrija Bonana (levo) in likovnega kritika Dejana Mehmedoviča (desno).

SPOMIN NA MESTO, mešana tehnika, 2,01 x 1,10 m, 1993.

PRVO GOSTOVANJE "ILLYRICUSA" V TUJINI

Znano je, da so, zlasti v svetu glasbe, osebni stiki in prijateljstva velikokrat tisti, ki marsikateremu umetniku utrejo pot iz anonimnosti. Po drugi strani pa smo slišali, da prav taka prijateljstva privabijo n. pr. v Ljubljano svetovnoznana imena za ceno, ki jo zaradi ugleda organizatorji in izvajalci raje zamolčijo. Tudi Baročni ansambel Illyricus ni bil izjema, saj je izkoristil podobno priložnost in prvič gostoval v "pravi tujini".

Kraj njihovega gostovanja leži južno od Padove, v vznožju znamenitih gričevnatih vinorodnih krajev imenovanih Colli Euganei. Vzpenjajoči se strnjeni kraj srednjeveškega porekla Arquá Petrarca se ponaša s starodavnima cerkvama (pred eno je sarkofag s posmrtnimi ostanki znamenitega pesnika Petrarce), še posebej pa z njegovo hišo - sedaj muzejem, kjer je preživel zadnja leta svojega življenja. V starodavni spominski knjigi, ki jo pod steklom varno hranijo med obilico drugih dokumentov in eksponatov, izsledimo znana imena obiskovalcev, med njimi tudi lorda Byrona.

Incontri Musicali ad Arquá Petrarca niso dolgega veka, šele zadnjih nekaj let organizirajo v poletni sezoni njihovi "občinarji" kakih pet ali šest sobotnih glasbenih večerov, se ve, zaradi turizma. Nepričakovano pozornost domačinov, nemško govorečih turistov in nekaj Francozov je privabila prva neitalijanska, pa še neznana komorna skupina, se pravi "Illyricus" tako, da so cerkev - prizorišče koncerta, napolnili do zadnjega kotička.

Odobranje, ploskanje, čestitke, povabilo za gostovanje naslednje leto "Illyricus" ni bilo dovolj. Jezijo se, ker jim niso mogli uporabiti slovitega čembala znamke Technics, saj so Italijani dobesedno alergični na različno elektroniko in tovrstne nadomestke. Avtentičnost baročne glasbe z originalnim klavičembalom so interpreti "plačali" z (za nas povprečne poslušalce skoraj zanemarljivo) razglašenostjo instrumenta, ki jih, kot pozneje izjavijo, spravlja v obup. Publika tega ni opazila. Z gromkimi

aplavzi se je kakih stodvajset ali več poslušalcev zahvalilo za koncert. (Da ne bo pomote, slišali smo, da je bilo na koncertu "Illyricusom" prisotnih le kakih petnajst poslušalcev.)

Dimitrij Bonana

Petrarcov grob - še danes cilj mnogih turistov.

Rojena je bila 7. marca 1963 v Buenos Airesu, Argentina. Osnovno in srednjo šolo je obiskovala v rojstnem kraju, ter se vpisala na Fakulteto za arhitekturo in urbanizem, kjer je diplomirala leta 1987. Med študijem je risala modne ilustracije za priznanega kreatorja Paca Jaumandrea. Ukvarjala se je tudi s tiskanjem in slikanjem na tekstil. Po diplomi je sodelovala tudi pri raziskovalnem delu v okviru Inštituta za ameriško umetnost in estetske raziskave Mario Buschiasso na fakulteti za arhitekturo v Buenos Airesu in študirala scenografijo in slikarstvo na Fakulteti za likovno umetnost Univerze La Plati. Leta 1988 je prišla v Slovenijo in se vpisala na Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je leta 1991 diplomirala. Trenutno zaključuje magisterij iz sociologije kulture na Filozofski fakulteti na temo "Možnosti razvoja in zaznavanju prostora". Od leta 1989 je sodelovala na številnih skupinskih razstavah, samostojno pa se je predstavila v Argentini, Sloveniji in Avstriji.

Bistriški spomeniki od naive do abstrakcije

Slika 1
Spomenik Demokraciji je delo skupine avtorjev. V enem najlepših delov Bistrice kljub svoji monumentalnosti (gre za enega izmed mnogih podobnih a praviloma manjših in vsekakor bolj vprašljive umetniške vrednosti), postavljen v popolnem skladu z okolico. Bogastvo in razgibanost oblik različnih materialov, od katerih prevladuje les, so ustvarjalci s skoraj zanemarljivim posegom v strukturo delov iz plastovine, bukovine, kamna in kovine harmonično sestavili spomenik tako, da osnovno idejo - razlikovanje demokracije od anarhije - opazi že neuko oko. Tradicionalne družbene vrednote in sožitje med ljudmi so poudarjene tudi z črtnim minimiziranjem simbola moderne dobe - plastičnih mas. Slednje dejstvo kaže na gledalca malodane šokantno in predstavlja temeljni vpliv na naše življenje umetnine.

Slika 2
S kompozicijo, sestavljeno iz dveh elementov (3 x 2 m, plastika in železo - gre za nekakšno formo vivo), je neznani umetnik efektno izrazil nesmisel nasilja, odpor do Slabega in poziv Človeku, glavnemu povzročitelju zla, da konča destrukcijo okolice in v končni konsekvenci tudi samega sebe. (Brutalno "poškodovanima" skulpturama iz plastike, pobarvanima z barvami velike intenzivnosti, je dodan napis STOP!) Postavitev tega "opomina človeštvu" stoji v neposredni bližini parkirišča Kina Svobode in Rdeče gartrože in ni ključnega pomena za pešce: pri nas jih je vse manj in manj. Prav zato mora biti take vrste sporočilo postavljeno tako, da ga dobro vidijo avtomobilisti, tako kot tiste ogromne table z reklamami za certifikate. Pa še nekaj: voznike motornih vozil opozarjam, naj omenjene kompozicije ne razumejo za del poškodovane vertikalne prometne signalizacije. Vozijo naj počasi in previdno, saj bodo osnovno sporočilo te najradikalnejše oblike angažirane umetnosti dojeli že v nekaj trenutkih.

Slika 3
Za arhitekturne spomenike gornjega tipa (različne mere, gradbeni material) je značilen njihov nastanek. Slog ni toliko bistven. Pot nastanka takega, zobu časa podrejenega, monumenta je približno tak: Navadna stanovanjska hiša. Starši, ki so stavbo zgradili z velikim trudom umrejo. Dva otroka se izselita v Avstralijo, eden v Ameriko, trije so že v Italiji, po eden je v Kopru in v Banja Luki (možna je, kot smo pred kratkim izvedeli, tudi Argentina). Stavba po preteku dolgih let brez pravega lastnika pridobi prepotrebno patino. Slabo obstojen spomenik doživi vrhunec vrednosti, ko se zruši streha. Iz lastnih izkušenj lahko opišem podoben primer iz Topolca. Plemenito starinsko prevleko je pred leti, poleg opisanega procesa, pomagala soustvarjati njihova tedanja mladinska organizacija, ki je hotela iz stavbe, v obliki spomenika je pozneje postala moja last, narediti nekakšen topolški MKNŽ. Nepopravljivo škodo je napravil sedanjí lastnik, ki je z neodgovornim posegom uničil še preostale ostanke in na tistem mestu postavil čisto navadno stanovanjsko hišo. Kje je Zavod za spomeniško varstvo?

Slika 4
Za razliko od dosedaj opisanih spomenikov, ki so bili zgrajeni iz materialov za praktično rabo, je mural (10 x 12 m, črna barva - pravzaprav šmir - na rožnato obarvanem ometu) naslikal neznani avtor na hiši v Prešernovi. Abstraktna poslikava (domači jo ljubkovalno imenujemo "Nedokončana") kaže na mlajšega avtorja, verjetno akademsko izobrazenega, z očitnim vplivom Ljubljanske grafične šole kljub drugi tehniki. Avtentični pristop z namerno skromnim, tipično bistriškim, barvnim izrazoslovjem rožnato-črne kombinacije vas popelje v svet iracionalnega, porajajočega se iz človeške stiske in strahu pred negotovo prihodnostjo. Pota avtorja niso znana, saj so se sledi za njim izgubile. Tako je njegova usoda in "Nedokončana" še en dokaz mačehovskega odnosa Domo-vine - blede matere - do obetajočih umetnikov.

Naj poudarim, da nikoli ne nasedajte obrekovanjem, češ da je zidna poslikava nastala pod vplivom alkohola, saj je že ob površni analizi jasno, da gre za umetnino, sicer nezaključeno, a izjemnih kvalitete. (Sami se spomnite Ivane Kobilce ali kakšne nedokončane simfonije). Opis naših pomembnejših spomenikov zaključujem s pomembno novico: pričela so se zaključna dela na stavbi "Kultura in prosveta - to naša bo osveta" - t. j. na Žnidaršičevi šoli. Dela so stekla z novim šolskim letom na zahtevo učitelja tehničnega pouka, ki bo učencem predstavil gradbeništvo na najbolj nazoren način. Zaradi tega niso pričeli z graditvijo v počitniških mesecih. Pričakujem da bodo tovrstnega pouka deležne vsaj tri generacije.

D. B.

OBVESTILA

IZLET

Sobota, 1. oktober
IZLET V BENETKE

in neobvezen ogled razstav *Normani* in *Stari italijanski slikarji* v Palači Grassi in Doževi palači. Informacije: ZKO II. Bistrica. Prijave sprejemamo do srede, 28. septembra.

RAZSTAVA

Petek, 14. oktobra, ob 19. uri
GALERIJA NA VIDMU
Otvoritev razstave domačega slikarja *Jožeta Šajna*.

KONCERTI

Torek, 25. oktobra, ob 19. uri
DVORANA GLASBENE ŠOLE
Koncert violinista *Floriana Balazza* ob spremljavi klavirja.

MKNŽ

Petek, 30. septembra, *HUMAN EROR* (Nemčija); sobota, 8. oktobra, *HOLLY JOES* (Velika Britanija); petek, 14. oktobra, *ALBOTH!* (Švica); petek, 21. oktobra, *DISTRACT VIBES* (Nizozemska).

GLEDALIŠKO-GLASBENI ABONMA 1994/1995

PROGRAM

Mestno gledališče ljubljansko, *John Godber: Na smučišču* (rež.: Jaša Jamnik); Drama Ljubljana, *Aldo Nicolaj: Blagi pokojniki, dragi možje* (rež.: Boris Kobal); PDG Nova Gorica, *J. P. Moliere: Ljudomrznik* (rež.: Dušan Jovanovič); SSG Trst, *Josip Jurčič: Deseti brat*; Gledališče "Ivan Zajc" Reka, *N. R. Korsakov: Šeherezada* (koreografija: Henrik Neubauer); Gledališče "Ivan Zajc" Reka, *Cole Porter: Kiss me, Kate* (v musicalu znanega ameriškega skladatelja poje po vrtni iz Amerike tudi Tatjana Matejaš- nekdanja Tajči); Šentjacobsko gledališče Ljubljana, *Dušan Jovanovič: Življenje podeželskih plejbojev ali trije rogonosci* (rež.: Matija Milčinski).

INFORMACIJE IN VPIS

ZKO II. Bistrica, Bazoviška 26, tel.: 067/81250 do 5. 10. 1994.

NOVOSTI V KNJIŽNICI

Leposlovje za odrasle

Adams, D.: Holistična detektivska pisarna Dirka Genrlyja; *Aubry, O.*: Napoleonova velika ljubezen 1. in 2. del; *Christie, A.*: Potnica iz Frankfurta; *Debelak, M.*: O, Amerika; *De Lint, C.*: Mala dežela; *Filipčič, E.*: Dobri robotek; *Frančič, F.*: Bele smrti; *Hameršek, J.*: Skozi prvo svetovno; *Pikalo, M.*: Pes in plesalka; *Rebolj, T.*: Pogrezanje; *Queneau, R.*: Cica v metru; *Queneau, R.*: Vaje v slogu.

Strokovna literatura za odrasle

Beitinger, G.: Spodbude za nadaljnje učenje; *Bjelič, Ž.*: Word Perfect 5.1; *Cornell, J.*: Približajmo naravo otrokom; *Dougan, D.*: Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji s komentarjem; *English Grammar in Use*; *Filipovič, Z.*: Sezona pekla; *Glazer, J.*: Razprave - članki-ocene; *Good, E. P.*: Pravica do sreče; *Grdina, I.*: Celjski knezi v Evropi; *Hawking, S.*: Črna luknja in otroška veselja ter drugi eseji; *Holbeche, S.*: Moč sanj; *Hribar, S.*: Svitanja; *Jagodic, Z.*: Do denarja s

certifikati; *Klavžar, S.*: Zvezdne besede ali Word Star po domače; *Krishnamurti, J.*: Problemi življenja; *Lillehammer 94*; *Lorencon, R.*: Turbo Pascal 7.0; *Nadarjeni: stanje, problematika, razvojne zmožnosti*; *Nauka o samospoznaji*; *Očetov delež*; *Od Ivana Preglja do Cirila Kosmača*; *Pogelšek, A.*: Praktična knjiga; *Pisma tibetanskih mudraca*; *Pohl, W.*: Habsburžani: zgodovina evropske rodbine; *Pollard, D.*: Varovanje avtomobila; *Prešernov sklad*; *Register veljavnih predpisov Republike Slovenije*; *Rojko, B.*: Narodne z Orifovimi instrumenti; *Rutar, S.*: Zgodovina Tolminskega; *Shine, B.*: Magija uma - ključ do veselja; *Sperry, P. N.*: Šport in medicina; *Srakar, F.*: Ortopedija; *Student's Grammar*; *Štefe, B.*: Lovne vode Slovenije; *Tomori, M.*: Kaj moramo vedeti o marihuani; *Thomson, A. J.*: A practical English Grammar; *Tivoli: ljubljanski mestni park*; *Toleranca*; *Trkovnik, M.*: Kako postati uspešna tajnica; *Večjezični poslovni priročnik*; *Vidovič-Miklavčič, A.*: Mladina med nacionalizmom; *Voje, I.*: Nemirni Balkan: zgodovinski pregled

PREDŠOLSKI OTROCI!

Vabimo vas na ure pravljič v Knjižnico Makse Samsa. Naše prvo srečanje bo v četrtek, 6. oktobra 1994, ob 10. uri.

PRIDITE !!!

od 6. do 18. stoletja; *Walkenbach, J.*: Quatro Pro za DOS za telebane; *Wiesenthal, S.*: Pravica, ne maščevanje.

Leposlovje za mladino

Andersen, H. C.: Metulj; *Antonič, E.*: Medvedek in luna, Dedek ima gripo; *Cowley, S.*: Veveričina zabava, Zaspani medvedek; *Česke pravljice*; *Disney, W.*: Čarobna moč glasbe; *Gregorič, B.*: Nebomske pesmi; *Hill, E.*: Piki dobi sestrico in Piki gre na zabavo; *Jaz sem vate, ti pa vame*; *Makarovič, S.*: Veveriček posebne sorte; *Novak, B.*: Dnevi pod Rožnikom; *Pratt, H.*: Corto Maltese: Zeleni kontinent 1. in 2. del; *Rebo, M.*: Čira čara - noč je tu!; *Vokač, Z.*: Vesele zgodbe o vampirjih; *Waddel, M.*: Mami, kje si?

Strokovna literatura za mladino
Mimme, B.: Spolna vzgoja: za odraščajoče otroke nad 10 let; *Sonja in Peter se učita slovensko*; *Velika knjiga iger*.

STARE SLIKE PRIPOVEDUJEJO

'Petje se ne zabi, ker je duša vesele družbe'

130 LET ZBOROVSKEGA PETJA NA BISTRISKEM

Na Bistriškem se je pelo od nekdaj. Pelo se je pod staro Avstrijo, ko so naši predniki želeli uveljaviti slovenski jezik tudi s pesmijo, pelo se je pod italijansko okupacijo, ko so se naši starši krčevito oklepali prav slovenske pesmi, da bi tudi z njo ohranili domačo besedo, sicer prepovedano in pregnano iz javnega življenja. Iz polnih pljuč se je zapelo po drugi svetovni vojni, ko je Slovensko primorje - in z njim tudi naši kraji - zaživel svobodno življenje znotraj matične Slovenije. Poje se tudi danes. Razlogov za petje pa je več kot dovolj.

Bera zborovskega petja razumljivo niha od obdobja do obdobja. Smo danes zadovoljni z obsegom zborovskega petja? Sodbo o tem prepustimo stroki. Kraji smo veseli vsakega pevskega nastopa, teh pa res ni malo. Tradicijo zborovskega petja na Bistriškem sedaj uspešno neguje cela vrsta pevskih zborov in vokalnih skupin: že desetletja poje in uspešno nastopa doma in v tujini MOŠKI PEVSKI ZBOR DRAGOTIN KETTE s sedanjim zborovodjem **Evgenom Princičem**, tu so še KOMORNI DEKLIŠKI ZBOR z zborovodjo prof. **Marijo Šlosar-Lenarčič**, MEŠANI PEVSKI ZBOR UPOKOJENCEV z zborovodjo **Dimitrijem Grljem**, CERKVENI MEŠANI PEVSKI ZBOR "ZVON" Trnovo z zborovodjo **Nives Pirih**, MEŠANI PEVSKI ZBOR "KALC" Knežak, zborovodja **Jože Tomšič**, MLADINSKI MEŠANI PEVSKI ZBOR "TABOR" Knežak, zborovodja **Alojz Boštjančič**, CERKVENI MEŠANI PEVSKI ZBOR Podgrad, zborovodja **Stanko Čeh**. Tu so še manjševilčne, vendar uveljavljene pevске skupine: LJUDSKI PEVCI - fantje in možaki z Velike Bukovice, LJUDSKI PEVCI iz Hrušice in OKTET "VASOVALEC" z Rečice, ki ga vodi **Dimitrij Grlj**. Poje se tudi v Kuteževem, Harijah in Jelšanah. Marsikje ohranjajo zgolj cerkveno petje, saj za javne nastope zmanjkuje pevovodij. Vse osnovne šole negujejo otroško zborovsko petje, zato bi lahko zaključili, da se nam za bodočnost zborovskega petja ni treba bati.

Kaj pa začetki? Podatki iz preteklosti so preskromni, da bi se lahko z gotovostjo odločili za pravi začetek zborovskega petja na Bistriškem. Gotovo so bili tudi pri nas prav cerkveni zbori prvi, ki so gojili zborovsko petje in razvijali cerkveno, narodno in umetno pesem. Če pa bi se želeli odločiti za začetek javnega zborovskega petja na Bistriškem, se nam sam od sebe ponuja najstarejši dokumentirani nastop bistriških pevcev 7. avgusta 1864 ob priliki otvoritve BISTRISKE NARODNE ČITALNICE. Gospod Franc Munih, tedanji ravnatelj osnovne šole v Trnovem, je ob 100-letnici bistriške čitalnice iz Bleiweisovih "Novic" izbrskal zelo zanimive podatke in jih junija 1964 objavil v tedanjem mesečniku "Snežnik". V poročilu o otvoritvi čitalnice zasledimo vrsto dragocenih podatkov tudi o prvem znanem pevskem nastopu Bistričanov: "7. avgusta 1864 je bil res narodni in kulturni praznik v bistriški dolini." Poročilo o otvoritvi pravi, da so prišli gostje "iz bele Ljubljane, iz krasne Vipavske, iz prijazne Planine, iz starega Trsta, iz prekrasne Reke, iz visoke Pivke in sploh iz vseh krajev Notranjskega, kjer se domoljubna zavest živo razvija in

utrjuje." Zgodaj zjutraj je strel iz možnarja naznanil, da se slavje začena. Kmalu so začeli prihajati gostje na vozovih, okrašenih z zastavami. Ob 8. uri zvečer je bila napovedana prireditev ali béseada v novourejeni dvorani, ki je bila v prvem nadstropju tedanjega hotela Zmaga (sedaj gostilna Lovca). To poslopje in še sosednja so bila last **Toneta Jelovška**, ki je mnogo pomagal pri ustanavljanju čitalnice. Med ustanoviteli se omenja tudi učitelj **Gerbec**. Tone Jelovšek je brezplačno prepustil omenjeni prostor čitalnici, za otvoritev pa jo je še okrasil s cesarsko in slovensko zastavo, z vencem, cvetjem in vzpodbudnimi napisi. Da je bila otvoritev dobro pripravljena pričajo številni gostje, ki so prišli v Bistrico. Prišla sta tudi dr. **Janez Bleiweis**, politični voditelj konzervativne struje pri Slovencih in urednik **Novic** in dr. **Ethin Costa**, ljubljanski župan. Slovesnost je povzdignila vojaška godba z Reke ter pevski zbor s Planine. Béseado je pod vodstvom učitelja Gerbeca otvoril domači pevski zbor, ki je ob spremljavi vojaške godbe zapel pozdravno pesem. Tekst zanjo je zložil domači pesnik **Janez Bilc**, uglasbil pa jo je učitelj Gerbec. Med drugim pravi:

Glej, majka Slava in nje sini
so zbrani v bistriški dolini.
Se zbral je tu slovenski rod
obhajati majke svoje god.
Odpera Slava dans svetišče
Slovencem bistriškim središče.
V njem brata brat je že objel;
kdo ne bi danes bil vesel?
Iz daljnjih krajev bratje mili
so družbo mlado počastili;
zvestobe znamenje nam je to,
desnico dajmo jim zvesto!

Sledili so pozdravni govori. Domači župnik **Anton Grašič** je v imenu čitalniškega odbora spregovoril o namenu čitalnice in izrekel tudi besede v naslovu: "Čitalnica je narodna naprava, katere namen je duha buditi in bistriti s podučivim branjem časnikov in knjig slovenskih pa tudi družih narodov, duha razveseljevati z ubranim petjem in s poštenimi igrami kakor v gledališču. V čitalnici so od časa do časa poštene veselice; v nji se slišijo govori, kteri učijo ude svojo besedo rabiti; tudi petje se ne zabi, zato ker je duša vesele družbe ...". Pozdravom so se pridružili tudi dr. Janez Bleiweis, dr. Ethin Costa in drugi. Nato se je začel program. Nastopil je pevski zbor s Planine. Poročilo pravi: "Takoj izvrstno je v programu naznanjene pesmi zapel, da se more reči: ponos je ta zbor Notranjem!" Poročilo nadaljuje: "Gospodična Murgelova iz Kranja je s svojim navdušenim petjem lepo pripomogla k veselici mikavnosti. Radostni se

spominjamo tudi vojaške godbe. Začarana je bila množica, ko sliši ubirati na violine narodne pesmi slovenske. Zdaj se je slišala slovenska, zdaj češka, zdaj srbska, zdaj druge slovenske tako mične, da poslušavec bi bil med godbo slehernega objel. Hvalevredno je povzdignil tudi naš domači, pevski zbor slovesnost béseade. Pod vodstvom našega gospoda Gerbeca, ki je sam izvrsten pevec in skladatelj, se je obnašal tako vrolo, da smo srečni, da imamo teke lepe moči, ki zagotavljajo vesel napredek béseadam našim." Béseado je zaključila junaška Jenkova pesem "Naprej", potem pa se je ob bengaličnem ognju začela prava zabava. Jedačo in pijačo je pripravil gostilničar Andrač. Vrstile so se zdravice, mladina pa se je ob godbi vrtela do zore.

"Gospod učitelj" Gerbec, ki ga zapisano poročilo omenja kot pevovodjo, "izvrstnega pevca in skladatelja", je vsekakor izjemna in ena od najiminitnejših osebnosti, ki je kdajkoli delovala ne le na trnovski ljudski šoli, temveč tudi v vsej bistriški dolini. Učitelja **Franceta Gerbiča** bomo v eni od prihodnjih števil **Snežnika** posebej predstavili. Povejmo le, da je kot visoko glasbeno izobražen šolnik prišel na svoje prvo učiteljsko mesto na trnovsko ljudsko šolo v letu 1859, postal nadučitelj in bil šest let organist v cerkvi sv. Petra v Trnovem, vodil cerkveni pevski zbor in zanj skomponiral številne pesmi, zbral in izdal zbirko pesmi in jih namenil učiteljem za šolsko delo, bil soustanovitelj čitalnice v Bistrici in

zastavil izgradnjo prve šolske stavbe v Trnovem (sedaj glasbena šola, Jurčičeva 1). Po študiju glasbe in solo petja v Pragi je obšel Evropo. Pel je na gledaliških in opernih odrih v Pragi, Ulmu, na Dunaju, Ljubljani, Zagrebu, Lvovu. Bil je soustanovitelj opernih hiš v Zagrebu in Ljubljani, glasbeni pedagog in avtor prvih dveh slovenskih oper "Nabor" in "Kres". Uglasbil je številne pesmi, ki jih je ljudstvo sprejelo kot narodne. Bil je dolgoletni ravnatelj Glasbene Matice v Ljubljani in častni član mnogih glasbenih ustanov po Evropi ... Bistriškim pevcevm bodi v ponos, da so imeli prav Franceta Gerbiča za svojega prvega pevovodjo.

Desetletja, ki so sledila vabijo na delo skrbnega raziskovalca glasbenega življenja in zborovskega petja na Bistriškem. Med številnimi starejšimi pevci je še moč zbrati podatke, dokumente in fotografije o pevskih nastopih, zborovodjih in kulturnem poslanstvu teh pevskih skupin. Hudo bi bilo, če bi nam ta del naše kulturne zgodovine nepopisan izginil v brezno pozabe, zato si želim da bi ta zapis vzpodbudil mlade raziskovalce domače preteklosti.

Tokratni fotografiji prikazujeta dve različni časovni in politični obdobji. Prva nas vodi v čas italijanske okupacije naših krajev. Pritiski na slovenski jezik so kmalu povzročili upor, ki so ga naši ljudje v mestih in vaseh izkazovali na vseh področjih, tudi z organiziranim pevskim udejstvom. Druga sodi v čas, ki je sledil osvoboditvi Primorske. Kulturno in prosvetno življenje je

doživelo silni razcvet in neponoren razmah, tako v Ilirski Bistrici, kot sleherni vasi.

Vojko Čel

NAGRADNO VPRAŠANJE

Kje so bili prostori "SKUD TONE TOMŠIČ" v Il. Bistrici? Fotografija je nastala prav pred vhodom v društvo. Prvega bralca, ki nam bo sporočil pravilen odgovor, bomo nagradili z enoletno naročnino na Snežnik.

Pravilen odgovor iz prejšnje številke sta vedela Tone Knafelc in Katarina Dekleva. Zadnji slovenski ravnatelj trnovske ljudske šole je bil JOSIP DOLGAN, pedagog s srcem in dušo. Rodil se je 5. 11. 1886 v Gornji Košani, umrl pa je 25. 2. 1965 v Ljubljani. Poučeval je v raznih krajih Primorske in ravnateljaval na trnovski osnovni šoli od leta 1923 do 1926. 31. 1. 1926 so ga Italijani pregnali v Pordenone in še isto leto odpustili iz službe. Emigriral je v Ljubljano. Bil je organizator partizanskega šolstva v naših krajih in povojnega šolstva v vsej Sloveniji. Napisal je 30 didaktičnih razprav. Josipa Dolgana omenja tudi PEDAGOŠKA ENCIKLOPEDIJA, ki jo izdaja UNESCO v Parizu.

Topolški pevski zbor
11. XI. 1923

TOPOLŠKI PEVSKI ZBOR, slikan 11. novembra 1923, je deloval le nekaj let. Nastopali so v cerkvi in v javnosti. Učili so se sami, vodil zboru Milan Zidar pa je zboru posvetil tudi pesem "Iz mladih dni". Od petih objavljamo tri kitice: Šest fantov se zbralo, šest mladih deklet, da pesmi učili/slovenske se pet. Učili se svete, /cerkvene se ve, /ljubavne prepevali/pesmice vse ... Ko slika kdaj gledal, na stare bom dni/z veseljem spominjal/kak srečni smo bili. Z leve stojijo: Štefanija Skok-Zogarjeva, Polde Čeligoj-Mežnarjev, Štefanija Samsova, Jože Zidar-Zdarjev, Tonca Dolgan-Fužova, Bert Jenko-Kovačev, Marija Zidar-Zdarjeva, Franc Špilar-Matjacov; z leve sedijo: Polda Dolgan-Fužova, Milan Zidar-Poštarijev, Marija Špilar-Matjacova in Tone Možina-Možinov. Podatke je posredovala Pavlina Čeligoj-Jekonova, poročena Zidar. Fotografijo poseduje avtor zapisa.

STARE SLIKE PRIPOMENUJEJO

MEŠANI PEVSKI ZBOR "SKUD TONE TOMŠIČ" Ilirska Bistrica iz leta 1953. Poleg pevskega zbora je "Sindikalno kulturno-umetniško društvo Tone Tomšič" vključevalo še dramsko skupino, recitatorje, glasbenike idr., v njegovih prostorih pa so se zbirali tudi člani filatelističnega društva. Pevci so imeli vaje dvakrat na teden. Vodil jih je zborovodja Alojz Grm, po njegovi smrti leta 1954 pa gospa Marija Kirnova. Nastopali so na vseh prireditvah v občini in bližnjih krajih. Zbor je deloval dobrih deset let in zadnjič v tej sestavi kot "DPD SVOBODA" Il. Bistrica (Delavsko prosvetno društvo) nastopil na otvoritvi nove šolske stavbe na Vidmu, 15. septembra 1963, pod vodstvom pevovodje Franca Benigarja. Do leta 1970 so bistriške pevce vodili še Alojz Boštjančič, Danica Vičič-Ivančir in Nikola Žličar. V prvi vrsti z leve stojijo: Marica Verbič, Fani Ličan, Slava Konobel, Pepka Gržina, Reza Zajc - pianistka, Alojz Grm - dirigent, Drago Grlj - predsednik zbora in SKUD, Vera Makarovič, Mimi Nagode Šlenčeva, Vera Ličan in Darinka Šajn; v drugi vrsti: Majda Ličan, Ida Maraž, Lina Grlj, ?, Lojzka Gärtner-Rubeša, Dragica Škapin, Anica Grm, Jelka Slavec, Damjana Kunčič, Zora Širčelj, Mara Božič Cubr, Nada Butinar, ?, Hilda Štrancar in Marta Urbančič; v tretji vrsti: Jule Gržina, Josip Čotar, Ivan Baša, Slavoj Kregar, Metod Pirih, Franc Pirih, Anton Čeligoj, Emil Makarovič, Janko Pirih, Anton Trebec, Milo Cubr in Anton Knafelc. Gospa Darinka Šajn, ki nam je posredovala podatke o zboru, se spominja, da so pevske vaje imeli že leta 1945 v posebni sobi Šajnovne kavarne in da je vzporedno z mešanim pevskim zborom deloval tudi še moški pevski zbor. Zgornjo fotografijo nam je za objavo odstopila Katja Kregar Hasdorf. Avtor prispevka se zahvaljuje za podatke o "SKUD Tone Tomšič" tudi Pepci Gržina, Antonu Knafelcu in Viktorju Baši.

BISTRŠKI PLANINCI OSVAJAJO TUDI AVSTRIJSKE VRHOVE

Skupina bistrških planincev na vrhu 3076 m visokega Hafnerja v južnoavstrijskih Alpah. Vrh so osvojili v dvodnevem pohodu, 19. in 20. avgusta, ki ga je vodil planinski predsednik Hinko Poročnik. Slovenske gore, Snežnik z okolico ter naše planinske postojanke na Snežniku, Sviščakih in na Kozleku so doživele rekorden obisk. Značilnost letošnjega izletništva so bile manjše in bolj gibljive planinske skupine. Bistrščane je bilo moč srečati na Triglavu, v dolini triglavskih jezer, na Bazarju, Bogatinu, Krnu, Kriških podih, Mangrtu, Storžiču, pa tudi na Otlici in Vranosu, kjer so skupaj s predsednikom republike odkrivali spominsko ploščo, posvečeno začetnikom narodne revolucionarne organizacije TIGR, pa na različnem krasu na pohodu posvečenemu bazoviškim žrtvam in še marsikje. Vsekakor uspešna planinska sezona in za goro lepih planinskih doživetij.

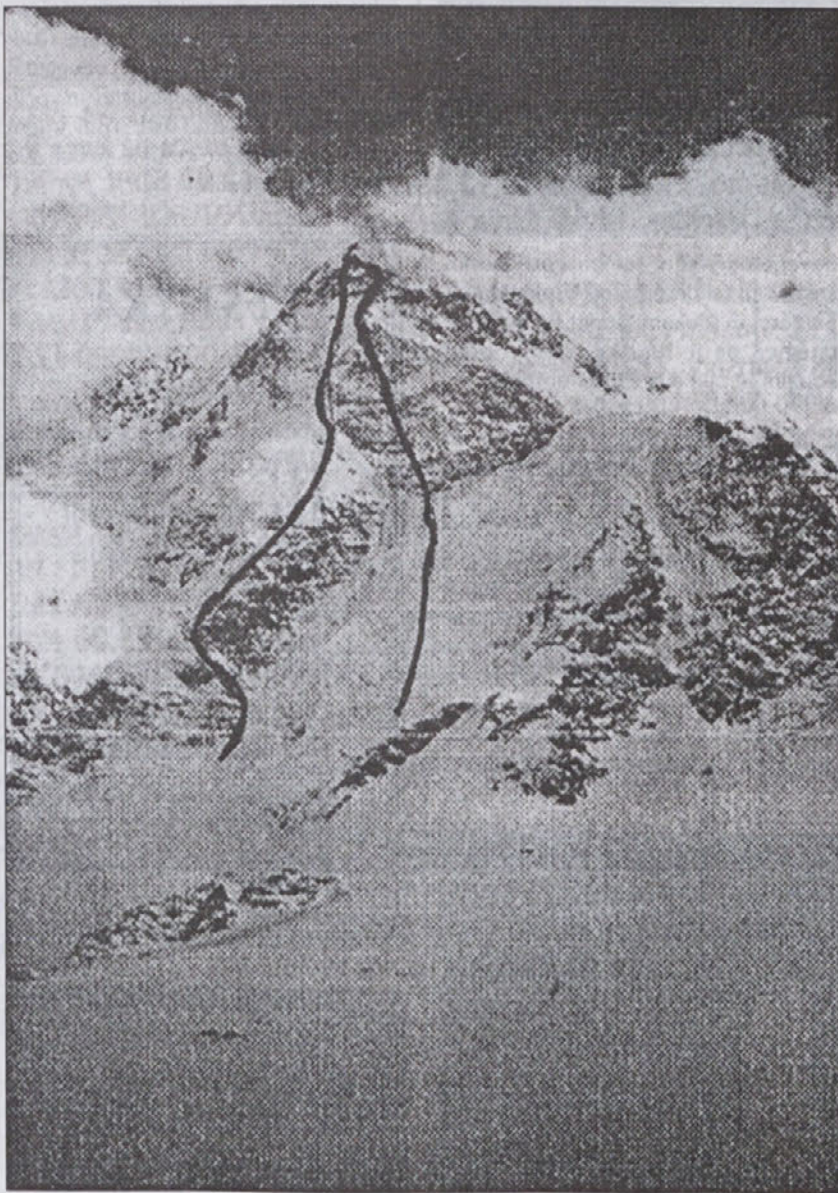
Vojko Čeligoj
Foto: Hinko Poročnik

DOMAČE SLEDI V TUJIH GORAH

Nov uspeh Bojana Počkarja

SMER "ČRNI PANTER" V BREITHORNU

Že po dobrem mesecu, ko je 25. junija letos domači alpinist Bojan Počkar s soplezalcem Petrom Mežnarjem preplezal novo izjemno zahtevno smer v severozahodni steni 4165 m visokega Breithorna v Centralnih Alpah in jo domoljubno poimenoval "KARANTANSKA SMER", je 5. avgusta z Žigo Petričem preplezal v isti steni novo smer, ki sta ji dala ime "ČRNI PANTER", po starem slovenskem simbolu.

Za 1100 m visoko steno sta potrebovala polnih 12 ur zahtevnega plezanja. Težavnost stene sta ocenila s stopnjo VII/VI z naklonino 85°/65°. V steni so se izmenjevali ledni in snežni deli in kopna skalna stena, kjer sta lahko plezala v plezalnih copatah. Posebno nevarni so bili snežnik in poledeneli seraki pod vrhom, ki so grozili z odlomi. Plezalca sta jih morala obiti in po dvanajstih urah sta stala na vrhu te lepe in znova premagane gore. Vreme jima je bilo naklonjeno in je v dobri meri omogočilo njun novi plezalni uspeh. Čestitamo!

Bralcem Snežnika, ki so se s svojimi denarnimi prispevki odzvali pozivu našega časopisa, da podprejo plezalne podvige Bojana Počkarja, se iskreno zahvaljujemo. Sklad pri PD Snežnik na žiro. računu št. 52210-678-90756 s pripisom "POČKAR 94" je še odprt in vas vabi k novim nakazilom.

-oj

SNEŽNIK

UREDNIŠTVO: Bazoviška 40
66250 Il. Bistrica

NAROČILNICA

Ime in priimek _____

se naročam na časopis SNEŽNIK.
Prosim, da mi ga pošiljate na naslov:

V _____, dne _____

Podpis: _____

Najzahtevnejši plezalni smeri v severozahodni steni 4165 m visokega Breithorna v Centralnih Alpah sta prav smeri "KARANTANIJA"/levo/ in "ČRNI PANTER"/desno/, plezalna uspeha našega alpinista Bojana Počkarja in njegovih tovarišev v letošnjem poletju.

ZAKLJUČNA PRIREDITEV KNJIŽNEGA KVIZA

Prve dni septembra je bilo v Knjižnici Makse Samsa žrebanje knjižnega kviza "Knjiga v prostem času", ki je bil letos posvečen branju v družinskem krogu. Kot prvonagrajenka sem se, skupaj z mamo in knjižničarko Nado Koritnik, v soboto, 17. septembra, udeležila zaključne prireditve letošnjega kviza - Dneva zlatih knjig v Ljubljani.

Nagrajenci iz vseh občinskih knjižnic smo se zbrali na uvodni prireditvi v Štihovi dvorani Cankarjevega doma. Tu so nas sprejeli organizatorji knjižnega kviza - predstavniki Pionirske knjižnice Oton Župančič iz Ljubljane, predsednik Zveze bralnih značk Slovenije in sekretarka Zveze prijateljev mladine Slovenije. Po sprejemu smo si, razdeljeni v skupine, ogledali Moderno galerijo in veliko zvedeli o njenem delovanju in razstavljenih umetniških delih. Po kosilu smo imeli na urniku skupinsko risanje v sodelovanju z EPTO - založbo najlepših slikanic. V veliki dvorani Cankarjevega doma smo skupaj s starši in knjižničarji začeli republiško akcijo ob mednarodnem letu družine - risanje na temo "Jaz, ti, moja družina in nerodna Avguštna". Tri najlepše risbe so bile nagrajene s slikanicami, vsi udeleženci pa smo prejeli knjižne nagrade in pripone. Povem vam, preživela sem res krassen deževen dan v soboto izumrli Ljubljani. Na koncu se iskreno zahvaljujem vsem knjižničarkam Knjižnice Maksa Samsa za to lepo doživetje.

Tanja Jenko
OŠ D. Kette

SAMO HRABRI IMAJO SREČO

Član Lovske družine Trnovo Viktor Hrabar je 10. septembra 1994 med Tolminom in Bovcem uplenil 45 kilogramov težkega muflona. Do tistega dopoldneva sploh še ni videl živega in je enkratno srečo, članom zelene družine se le redko nasmeje, seveda izkoristil. Tolminski lovci so muflone - darilo J. B. Tita - v svoj revir naselili pred dobrima dvema desetletjema. Do sobotnega dopoldneva je bil J. B. Tito, znan lovec na visoko in vsakršno divjad, rekord z največjim številom doseženih točk (219) za dolžino in debelino muflonovega rogovja, Viktorjeva trofeja pa je po natančnem merjenju za 45 točk presešla normo (205 točk) za zlato medaljo in bo po vsej verjetnosti postal nov državni prvak. S tolminskimi lovci se je po triurnem dogovarjanju sporazumel, da mora biti rogovje za razstave ali kaj podobnega dostopno tudi njim. Viktorja v letošnjem letu spremlja prav

neverjetna sreča, saj bo dosedanjim naslovom rekorderja med uplenjenimi merjasci in ščukami dodal še muflona, izjemen pa je tudi kot ribič - pred kratkim je ujel dve kapitalni ščuki.

neverjetna sreča, saj bo dosedanjim naslovom rekorderja med uplenjenimi merjasci in ščukami dodal še muflona, izjemen pa je tudi kot ribič - pred kratkim je ujel dve kapitalni ščuki.

CHIOGGIA - ILIRSKA BISTRICA

Prijateljske vezi med tema dvema mestoma se vedno bolj krepijo in preraščajo v prijateljstvo dveh škofij: Chioggie in Kopra. Vsaj dva dogodka govorita temu v prid.

V soboto, 3. septembra, je 250 vernih Bistričanov za cilj vsakoletnega župnijskega romanja izbralo prav to italijansko mesto. Na poti se jim je pridružil koprski škof msgr. Metod

Pirih. S tem so naši župljani vrnili obisk meščanom Chioggie in tamkajšnjemu škofu Alfredo, ki so bili pri nas v začetku lanskega septembra. Središča točka romanja je bila sveta maša v stolnici v Chioggii. Ob kosilu iz popotnih torb so se utrjevale vezi med romarji, več o tem romanju pa boste izvedeli v 37. številki tednika Družina.

oc.

Škofa g. Metod in g. Alfredo v stolnici v Chioggii.

POČITNIŠKO VESELJE

Nikar ne skomignite z rameni, češ to je že za nami. Res je, da so ene poletne počitnice mimo, a po kakšnem mesecu šole bodo prišle nove. Pomembno se mi zdi zapisati nekaj vrstic o počitnicah ker menim, da počitniško veselje otrok ne izvira samo iz brezdolja in dolgega spanja, ki ga obetajo počitniški dnevi. Prepričan sem, da je nekaj pravega veselja možno najti tudi v aktivnem preživljanju počitnic. Različne skupine v Župniji Il. Bistrica so za minule počitnice ponudile kar pestro izbiro.

Konec junija je na skupno bivanje v Klanec odšlo štirinajst strežnikov. Srečali so se s svojimi vrstniki iz obalnih in kraških župnij. V skupnem prijateljevanju so tri dni raziskovali možnosti za odgovorno opravljanje svoje službe, manjkalo pa ni niti nogometa in drugih družabnih iger. V Klanecu, kjer se oblikuje duhovni center južnega dela koprške škofije, je nato v začetku julija odšlo iz naše župnije še 20 sedmošolcev in osmošolcev. Skupaj s tridesetimi vrstniki iz različnih krajev Slovenije so en teden posvetili učenju branja znamenj. Ugotovili so, da je pravzaprav vse kar nas obdaja namenje. Pozorni so postali na znamenja, ki nas povezujejo med seboj in še posebej na znamenja, ki nam odpirajo oči za Boga. Posebno znamenje tega tedna je bil zakonski par (starša osmošolca), ki sta v Klanecu cel teden skrbela za lačna usta. Posebej velja poudariti, da je bilo za vse voditelje tega skupnega bivanja pravo presenečenje praznovanje znamenj, ki so ga ob koncu tedna pripravili mladi. Pokazali so zvrhano mero ustvarjalnosti in razumevanja lepega bogoslužja.

Ob isti temi so celo poletje potekali tedni duhovnosti tudi v Stržišču. Konec julija se je tja odpravilo 9 srednješolcev iz mladinskih skupin naše župnije. Tudi oni so se domov vrnili veseli, obogateni z izkustvom novih prijateljstev in večje medsebojne povezanosti. Tudi v tem tednu sta za stržiško kuhinjo skrbeli dve mami naših mladih.

Pikapokci in njihovi starši v Lokovcu nad Novo Gorico.

KARITAS je v počitnicah mladim ponudila možnost izobraževanja. Eden izmed udeležencev, Andraž, je svoje vtise strnil takole: "Nekateri osnovnošolci in srednješolci smo se odločili za aktivno in koristno preživetje počitnic. Izkoristili smo ponudbo Karitas in se vključili v začetni 17 urni tečaj nemškega jezika. Teden dni smo se vsak dan dopoldne zbirali v prostorih Karitas. Naša predavateljica, s. Terezija Hostnik, se je zelo potrudila in pripravila pester in sodoben način pridobivanja znanja tujega jezika. Ni manjkalo niti veselja in humorja. Bilo nam je prijetno in lepo".

V počitnicah so se na svoje tabore podale tudi vse tri veje skavtov. Roverji so se podali proti morju. Spremljala so jih razmišljanja o iskanju njihove osebne življenjske poti. Četa je taborila v Davči. Kljub prizadevanjem v tabornih ognjih niso uspeli pokuriti vseh suhih vej sorških gozdov, pa tudi vseh smešnic si niso povedali. Volčiči so za teden dni postali Pikapokci in vas Lokovec spremenili v Pikapolandijo. Pikapokec Matej je tabor opisal takole: "Z nahrbtniki in veliko dobre volje, smo se v ponedeljek zjutraj zbrali na železniški postaji. Z vlakom smo se odpeljali proti Novi Gorici, od tam pa z avtobusom v Lokovec, kjer smo taborili. Hišo, v kateri smo prebivali, smo

najprej uredili. Voditelji so nas razdelili v tri skupine. Takrat smo dobili majice vsaka skupina svoje barve. Poskrbeli smo, da nam ni bilo dolgčas: igrali smo nogomet in druge igre, med seboj smo tekmovali, pripravljali skeče in karaoke niso manjkale. Ob pravljici Pikapokcu smo poskušali naplesati čimveč svitkov zlata za Mavliča. Spoznavali smo tudi skavtske veščine. Vsak dan smo bili pri maši in prepevali skavtske pesmi. V četrtek smo se kopali v Idriji. Čeprav je bila mrzla, je bilo namakanje v njej prijetno. Vse dni smo za naše lačne želodce skrbeli gospi Vojka in Stana. V soboto so po nas prisli starši. Skupaj smo imeli mašo, katero smo dali skavtske oblike volčičev. Pripravili smo tudi program pravo televizijsko oddajo za stareše. Pikapolandiji sem preživel šest lepih dni, ki so zelo hitro minili. Upam, da bom šel drugo leto spet na tabor, saj se bomo imeli prav tako lepo."

Tako bogate počitnice nas zavezujejo tudi za naprej. Otroci in mladi: ali veste kakšne možnosti imate za preživljanje svojega prostega časa? Odrasli pa smo povabljeni, da še z večjo zavzetostjo sodelujemo v življenju naše župnije tudi s pomočjo pri organiziranju prostega časa za naše otroke.

IN MEMORIAM

SESTRA SALEZIJA STEPAN

26. 2. 1912 - 8. 9. 1994

Spokojno in z vso dostojanstvom-nostjo smo se v soboto, 10. septembra, v Šmihelu pri Novem mestu poslovili od sestre Salezije (Jožice) Stepan. Kdo v Trnovem in Bistrici se je od 40 do 50-letnikov ne spominja? Prav v časih, ko smo te generacije drgnile osnovnošolske in veroučne klopi, je ona delovala v samostanu v Trnovem.

Rodila se je 26. februarja 1912 v Radovici v Beli krajini kot najmlajša med štirimi hčerami. Še kot triletni otrok je izgubila mamo. Oče se je drugič poročil in štiri deklice so dobile štiri polbrate.

Tako kot vsi otroci iz Radovice je tudi Jožica Stepan hodila v osnovno šolo v Metliki, šolanje pa je nadaljevala na meščanski šoli v Šmihelu pri Novem mestu. 1930 je tu vstopila v samostan ter nadaljevala s študijem. Leta 1937 je diplomirala kot vzgojiteljica, učiteljica ročnega dela in katehistkinja.

Sledilo je mnogo postojank po Sloveniji: Bled, Šentjernej, Struga, Trnovo, Poljana, Koper, Vipava, Postojna, Vrhnika in na koncu Novo mesto, kjer je 8. septembra 1994 našla večni mir.

Povsod, kjer je bila, je ljubila otroke in povsod so otroci ljubili njo. Njena posebna odlika je bila preprostost, vedrost, preudarnost in izreden smisel za vzgojo otrok. Tudi bolezen, ki jo je v zadnjih letih prikovala na invalidski voziček, ji ni mogla odvzeti njene prešernosti.

Šmihel je bil zanjo začetek in konec njenega bogatega redovniškega življenja. Bogata pot plemenitosti njenega življenja ostaja med nami.

ČESTITKA

V četrtek, 29. septembra, bo slavil 80-letnico FRANC MUNIH, dolgoletni ravnatelj tukajšnje osnovne šole. Čestitke in dobre želje za visok življenjski jubilej namenja slavlencu kolektiv Osnovne šole Dragotina Ketteja v Trnovem!

ROJSTVA, POROKE, SMRTI

Julija in avgusta 1994 se je rodilo 20 otrok, poročilo se je 9 parov, umrlo pa 34 prebivalcev ilirskobistriške občine.

GA COMMERCE
GRAFIČNE STORITVE IN TRGOVINA d.o.o.
66250 Ilirska Bistrica
GRAFIČNI ATELJE Bazoviška 40
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124
PAPIRNICA - LINEA ART Bazoviška 19
tel/fax. 067/42-077

KOZLEK
PROIZVODNJA - TRGOVINA - STORITVE d.o.o.

Rozmanova 19, Il. Bistrica
TEL., FAX 067/41-630

VSE ZA KMETIJSTVO IN VRTNARSTVO
KRMILA, GNOJILA, SEMENA,
ZAŠČITNA SREDSTVA.....
NOVI STROJI IN KOMISIJSKA PRODAJA
KMETIJSKE MEHANIZACIJE

d.o.o.
PODBEŽE 39 - ZALČI
66250 IL. BISTRICA
tel. 067/82-402
fax. 067/81-285

Ugoden nakup:
- gradbenega materiala
- vodoinstalacijskega materiala
- materiala za centralna ogrevanja
- italijanska keramika
- teraco ploščice
- topli podi

**MONTAŽA VODOINSTALACIJ,
CENTR. OGREVANJ,
KLIMA NAPRAV,
OGLEDI IN SVETOVANJE
NA BAZOVIŠKI 4a
SMO ODPRLI
NOVO TRGOVINO**

MOŽNOST NAKUPA
NA OBROKE

**Urnik: NON STOP
8 - 18
SE PRIPOROČAMO**

PIZZERIA

Coccolo

PODGRAD, TEL.: 067/85-720

**transport
terminal**
ilirska bistrica

ProVITA®

Inženiring d.o.o.
66250 Ilirska Bistrica
Adamičeva 4
tel. 067/41-820

**Skupščina občine
Ilirska Bistrica**

**GRAFINŽENIRING, Bazoviška 8
ILIRSKA BISTRICA
(PRI GOSTILNI LOVEC)
Tel.: 067/81-552**

CELOVITE RAČUNALNIŠKE REŠITVE ZA:

- trgovino/maloprodaja in prodaja na debelo
- grafično dejavnost
- programi za vodenje obrti
- kompletno vodenje servisne dejavnosti
- multimedia in zabava
- izjemno ugodna posojila

V roku enega leta zagotavljamo dograditev programskega paketa glede vseh zakonskih sprememb!

Servis in instalacija sistema ter vzdrževanje zagotovljeni v Ilirski Bistrici!

Triletna garancija za programsko opremo!

Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 66250 Ilirska Bistrica
Telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

TOURLS

POLIURETANI
POLIURETANI - PLAMA *plama*

KSP
ILIRSKA BISTRICA

PEKARNA
Ilirska Bistrica

Adriatic®
zavarovalna družba d.d.
adriatic-damia
Bazoviška 1, tel. 067/41-924
Vem, da mi bo ob strani stala
dobra zavarovalnica

**VINKO STERLE: FANT, TO PA
SO ČEKANI IN POL!** (lovske
zgodbe)

V živem in neposrednem, nikoli
suhoparnem jeziku, prepredenem z
lovskim žargonom, ljudskimi izrazi,
humorjem, življenjskimi modrostmi
in duhovitimi besednimi igrami, se
prečamo s knezi in podložniki,
logarji in gozdarji, lovci in divjimi
lovci, volkovi, jeleni, medvedi in
divjimi prašiči ... Avtor nam torej
ponuja kratkočasna besedila, ki se
velikokrat berejo kot kriminalke, ves
čas pa kot pustolovske zgodbe,
zaradi česar bralec knjigo, ko se je
enkrat loti, le težka spusti iz rok!

14 x 21 cm, 130 strani, broširano, ČB fotografije cena po povzetju = 1.890,00 SIT + poština

ŽBRINCA, d.o.o.

Nika Šturma 4, 66210 Sežana
telefon 067/73 426

NAROČILNICA

Ime _____ priimek _____
naslov _____
telefon _____. Nepreklicno naročam
_____ izvod (-a, -e, -ov) lovske zgodbe Vinka
Sterleta FANT, TO PA SO ČEKANI IN POL!
po ceni 1.890,00 SIT po povzetju.

Kraj _____ datum _____ podpis _____

PUR PLATEX
d. o. o.

VELIKA RAZPRODAJA

Vse cenjene kupce obveščamo o veliki razprodaji sedežnih garnitur
"WAXHOLM" in "FIORA", ki so ostale od izvoznega programa.

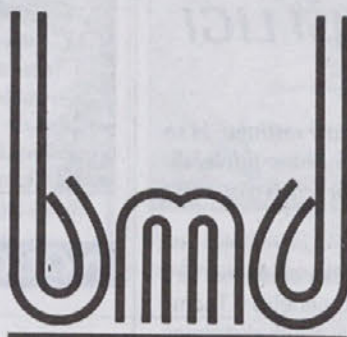
Dobite jih v

ILIRIJI, TRGOVINA POHIŠTVO, Cankarjeva 25 v Ilirski Bistrici.

Za vse informacije pokličite VINKA SPETIČA ali
IGORJA MIKULETIČA, tel. 067/81-147!

Razprodaja bo potekala do prodaje zalog!

Gradišče 51, 66243 Obrov, Telefon 066/83-420, Telex 34462 Sudest SLO,
Telefax 066/83-440

BMD INŽENJERING

SNEŽNIK

Naslov uredništva: Bazoviška 40,
66250 Ilirska Bistrica,
tel. 067/81-297, tel/fax. 067/41-124
Ustanovitelj: Borislav Zejnullović
Izdajatelj: "GA commerce", Bazoviška 40
Glavni in odgovorni urednik:
Borislav Zejnullović
Uredniški odbor: Dimitrij Bonano, Vojko
Čeligoj, Zdravko Debevc, Franc Gombač,
Ivko Spetič /predsednik/, Sergij Šlenc
Urednik, novinar in lektor:
Branko Zidarič
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič
Tisk: "GA commerce" Ilirska Bistrica
Naklada: 1200 izvodov

primorje
ajdovščina
ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

CENIK OGLASOV V SNEŽNIKU		
1. polovica strani	28 x 17 cm	28.000 SIT
2. četrtina strani	14 x 17 cm	14.000 SIT
3. osmina strani	14 x 8,5 cm	7.000 SIT
4. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	3.500 SIT

Cena dvobarvnih oglasov na prvi
in zadnji strani je višja za 30%.
Za večkratno oglaševanje znižamo
ceno po dogovoru.

Pokličite "GA commerce", Bazoviška 40,
Ilirska Bistrica, tel/fax: 067/81-297

KARATE

KARATEISTI NA ROGLI

Karate zveza Slovenije je med 26. avgustom in 1. septembrom 1994 organizirala priprave reprezentance za člansko, mladinsko in pionirsko vrsto, ki naj bi predstavljala Slovenijo v Evropi in na svetovnem prvenstvu v Maleziji konec leta.

Vabilu se je odzvalo 38 reprezentantov iz cele Slovenije, same priprave pa so potekale v izjemno dobrih pogojih na Rogli. Karateisti so bili nastanjeni v hotelu Planja. Pod kvalitetnim vodstvom trenerja **Ljuba Javorška** so sodelovali na pripravah kar štirje člani ilirskobistriškega Karate kluba Teles: **Kristofer Štemberger**, **Vojka Šestan**, **Željko Markovič** in **Andrej Primc**. V jesenski tekmovalni sezoni jih čaka 5

evropskih turnirjev in svetovno prvenstvo.

V nedeljo, 11. septembra, smo se Vojka Šestan, Kristofer Štemberger in sam kot trener, udeležili enodnevnih preglednih priprav v Mariboru, ki sicer sodijo v začetek priprav na svetovno prvenstvo in izvedli prve priprave (17. septembra) za decembrska tekmovanja, ki jih bomo čez teden dni ponovili.

Stojan Šestan

Kristofer Štemberger, Ljubo Javoršek, Vojka Šestan, Željko Markovič in Andrej Primc med reprezentančnimi pripravami na Rogli.

Upravni odbor Karate kluba Teles Il. Bistrica je na občinsko športno zvezo naslovil pismo, v katerem daje pobudo (zahtevo) za po-novno ožvitev plakete Janka Kovačiča, ki se je podeljevala ob koncu leta za najvidnejše tekmovalne uspehe športnikov v članski in pionirski konkurenci. V pismu poudarjajo, da je ta odmevna prireditev iz njim neznanih vzrokov pred leti zamrla, zaradi njenega pomena za občino in športnike pa zahtevajo njeno obuditev.

RAFTING

TEKMUJEMO V NAJMOČNEJŠI LIGI NA SVETU

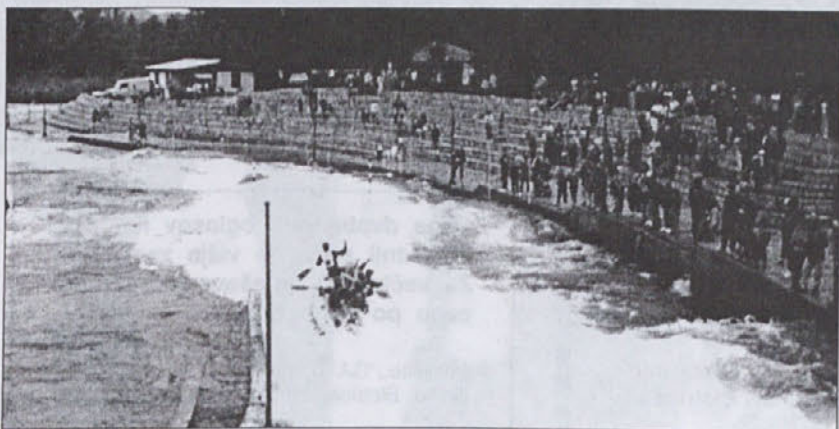
Pred štirinajstimi dnevi se je v Italiji končalo svetovno prvenstvo v raftingu, ki se ga zaradi visokih stroškov in zadržanosti nekaterih tekmovalcev nismo udeležili. Uspeh slovenskih ekip je bil več kot izjemen, saj je Slovenija na prvenstvu osvojila 7 zlatih, 1 srebrno in 2 bronasti medalji.

Tako lahko trdimo, da imamo doma eno izmed najmočnejših lig in smo, poleg kajakašev in kanuistov, v svetovnem vrhu. Na prvenstvu je tekmovalo 19 držav, za Slovenijo pa so nastopili klubi Bober iz Ljubljane, Vančar iz Čezsoče, Sočarafting iz Nove Gorice in Maribor.

Sicer pa smo v domačem klubu pred tednom dni izvedli trening na Soči, saj

nas čakajo do zaključka prvenstva še 3 tekme. Prva bo že to nedeljo v Tacnu, kjer organizator napoveduje ekstremno vodo. Ker smo v spustu trenutno na 9. mestu, se nam obeta še oster boj za uvrstitve med prvih deset klubov v državnem prvenstvu, kar omogoča nastop v Evropski ligi v sezoni 1995.

Rafting klub Mrzla uoda
Silvano Vrh

V Tacenskem koritu gre vedno zares.

ŠPORTNA REKREACIJA

5. KOLESARJENJE Z GORSKIMI KOLESI

Letošnja prireditev, ki jo je v nedeljo, 4. septembra, organizirala športna zveza Il. Bistrica, je privabila na Črne njive samo 28 kolesarjev, prišli pa so iz Kamnika, Ljubljane, Postojne, Sežane, Kozine, Izole in Kopra. Dobra tretjina tekmovalcev je bila iz naše občine.

Čprav je bil cilj prireditve čimvečja množičnost in rekreacija, so se tokrat nekateri kolesarji pomerili izrazito tekmovalno. Za nekatere, ki so se prireditve udeležili prvič, je bila 35-kilometrski proga prezahtevna, za fante, ki so tekmovali s časom pa je bila "mačji kašelj", saj so jo prevozili v manj kot poldrug uri s povprečno hitrostjo 29 kilometrov na uro. Na cilj in zaslužno okrepčilo so vendarle prišli vsi brez večjih problemov, le en kolesar je s predrto zračnico prepešal zadnje kilometre.

V pogovoru z udeleženci smo ob zaključku prireditve ugotavljali, da je potrebno za rekreativne kolesarje pripraviti lažjo in krajšo progo. Na predlog organizatorjev podobne prireditve v Kopru, pa naj bi za vse udeležence, ki želijo tekmovali organizirali pravo tekmo z nagradami. V dogovoru s Kolesarsko zvezo bi organizirali tekme, ki bi veljale za prvenstvo primorske regije, tako da bi bila vsaj ena pri nas, saj imamo izredno veliko primernih terenov.

Postavlja se le vprašanje organizacije in finančnega pokritja stroškov

prireditve. Za slednje bi morali poiskati primerne sponzorje v občini oziroma regiji. Tekma na pravi lokaciji bi bila bolj zanimiva tudi za gledalce, ki bi lahko uživali v vratolomni vožnji drznih tekmovalcev.

Zdravko Debevc

Najboljše trojke, potem ko smo jo s spremljevalnim vozilom pustili mimo nekje pred Črnim dolom, nismo mogli več ujeti.

NOGOMET

V sredo, 21. septembra, ni bilo tekem v evropskih pokalih. Na igrišču za mali nogomet v bistriškem parku Nade Žagar pa se je odigrala mednarodna prijateljska tekma. Ekipi sta bili sestavljeni iz mladih duhovnikov škofije Koper in Chioggie. Oboji so že dopoldne skupaj somaševali in prijateljevali ob skupnem kosilu. Čprav je bila tekma prijateljska, ni manjkalo borbenosti in zagnanosti v obeh ekipah. To kaže tudi rezultat 9 : 4 v korist naših duhovnikov. Pri organizaciji te tekme je sodelovalo več sodelavcev Dekanijske Karitas, NK Transport, športna zveza Il. Bistrica in OŠ A. Žnideršiča. Vsem se duhovniki iz obeh škofij iskreno zahvaljujejo.

oc.

ATLETIKA

USPEŠNI MLADI ATLETI

Rezultati nekaterih mladih atletov Il. Bistrice dokazujejo, da je bilo delo na osnovnih šolah in tekmovanja v okviru programov športne zveze posebej organizacija krožkov, zadnjih leta pravilno zastavljeno. Z veseljem lahko zapišemo nekaj rezultatov tekmovalcev, doseženih v okviru postojnskega atletskega kluba.

Na državnem prvenstvu 17. in 18. septembra 1994 v Kranju je Tihomir Strajnič postal državni prvak med starejšimi dečki v teku na 300 m s časom 37,49 sek. V teku na 60 m se je uvrstil na 4. mesto s časom 7,79 sek. z minimalnim zaostankom (2,3 stotinki). Nastopil je še v postojnski štafeti 4 x 100 m, ki se je uvrstila na 5. mesto s časom 48,78 sek. Tihomir se je po besedah selektorja **Borisa Milčiča** uvrstil tudi v slovensko reprezentanco za "Igre treh dežel", ki bodo potekale v Beljaku. Na omenjenem državnem prvenstvu sta nastopili še **Nastja Zirnstein** v teku na 60 m (8,72 sek.) in **Moja Klavžič** v teku na 60 m in v skoku v daljini. Obe se z doseženimi rezultati niso uvrstili v finalne boje.

Med perspektivnimi atleti je tudi **Boštjan Kerma** ki zadnje čase trenira v Postojni, drugače pa je član Atletskega kluba Koper. Na mednarodnem mitingu v Ruppoldingu 13. avgusta 1994 je v mladinski konkurenci nastopil v teku na 1000 m in se uvrstil na 3. mesto z osebnim rekordom 2:36,05. Na državnem prvenstvu v Novi Gorici je v soboto, 10. septembra, tekmoval na 800 m kot mlajši mladinec in se uvrstil na 5. mesto s časom 1:58,36.

Zdravko Debevc

JESENSKI PROGRAM ATLETSKIH PRIREDITEV ZA OSNOVNOŠOLCE

- 26. september
Regijsko prvenstvo osnovnošolskih ekip v Postojni
- 20. - 30. september
Šolski kroši
- 1. - 5. oktober
Občinsko prvenstvo v krosu na Hribu svobode v Il. Bistrici
- 8. oktober
Pionirske igre Primorske za MDE, MDI, SDE, SDI, 3. in 4. razrede (klube)
- 15. oktober
Kros občinskih reprezentanc za pokal Dela v Brežicah

OBVESTILA

ODBOJKA

Članice vseh starosti in dimenzij vabimo na jesensko rekreacijo. Prvo srečanje bo v četrtek, 13. 10. 1994, ob 19. uri v telovadnici OŠ D. Kette. Pogoji: veliko dobre volje in vztrajnosti!

KARATE

Karate klub Teles Il. Bistrica je začel z rednimi treningi. V večnamenskem prostoru OŠ A. Žnideršiča se lahko prijavite vsak ponedeljek, sredo in četrtek ob 18. uri. Še posebej vabimo starše, da vpišejo svoje otroke!